

TÌM HIỂU LUẬT ĐO ĐẠC VÀ BẢN ĐỒ NƯỚC NGOÀI

CN LUẬT. NGUYỄN THỊ THU HIỀN

Tổng cục Quản lý Đất đai

Tại phiên họp thứ 19 (tháng 4/2009), trên cơ sở Tờ trình số 33/TTr-CP ngày 25/3/2009, đề nghị của các cơ quan, tổ chức có quyền trình dự án luật, pháp lệnh, Báo cáo thẩm tra số 779/BC-UBPL12 ngày 15/4/2009 của Ủy ban pháp luật và ý kiến của Hội đồng Dân tộc, các Ủy ban khác của Quốc hội, Ủy ban thường vụ Quốc hội đã thảo luận và dự kiến Chương trình xây dựng luật, pháp lệnh năm 2010 theo tờ trình số 221/TTr-UBTVQH12 ngày 09/5/2009. Trong đó Luật Đo đạc bản đồ là một trong 22 dự án luật được đưa vào Chương trình chuẩn bị.

Từ ngày thành lập (ngày 14/12/1959) và hoạt động, văn bản pháp lý cao nhất điều chỉnh quan hệ pháp luật đo đạc bản đồ của ngành Đo đạc và Bản đồ là Nghị định số 12/2002/NĐ-CP ngày 22/01/2002 của Chính phủ (viết tắt là Nghị định 12). Nghị định 12 ra đời đã tạo cơ sở pháp lý cho việc thống nhất quản lý nhà nước và triển khai hoạt động đo đạc và bản đồ trên toàn lãnh thổ Việt Nam. "Công tác quản lý nhà nước và chất lượng đo đạc và bản đồ đã được nâng cao rõ rệt; hoạt động đo đạc và bản đồ ngày càng cung cấp đầy đủ, chính xác, kịp thời các tư liệu đo đạc và bản đồ nhằm phục vụ yêu cầu của công tác quản lý nhà nước về lãnh thổ, đất đai, tài nguyên thiên nhiên và môi trường, hoạt động kinh tế - xã hội, bảo vệ đất nước và các mục tiêu quốc phòng, an ninh, nghiên cứu khoa học về trái đất; trình độ khoa học công nghệ về đo đạc và bản đồ đã đạt mức tiên tiến của khu vực và tiếp cận với trình độ chung của thế giới"⁽¹⁾. Tuy nhiên do những nguyên nhân khách quan và chủ quan, kế hoạch nhiệm vụ về đo đạc bản đồ còn chồng chéo, gây lãng phí cho ngân sách...

Khắc phục những hạn chế nêu trên, Thủ tướng Chính phủ đã chỉ thị cho Bộ Tài nguyên và Môi trường tổ chức Tổng kết thực hiện Nghị định 12, trên cơ sở đó chủ trì, phối hợp với Bộ Tư pháp và các Bộ hữu quan các cơ quan có liên quan triển khai nghiên cứu, xây dựng dự án Luật Đo đạc và Bản đồ để Chính phủ trình Quốc hội vào năm 2010.

Với chức năng truyền truyền hoạt động nghiệp vụ, phổ biến kiến thức khoa học và công nghệ trong lĩnh vực đo đạc, bản đồ, địa chính, Tạp chí Khoa học Đo đạc và Bản đồ từ số đầu tiên sẽ thực hiện chuyên mục Pháp luật đo đạc và bản đồ nhằm mục tiêu phổ biến đến độc giả, các ngành, các cấp và nhân dân nhận thức và hiểu biết về đo đạc và bản đồ, địa chính thông qua các quy định của pháp luật về lĩnh vực này.

Từ sự cố gắng, nỗ lực của các chuyên gia, các dịch giả, cho đến nay nhiều văn bản quy phạm pháp luật về đo đạc bản đồ của một số quốc gia trong khu vực và trên thế giới đã được tiến hành dịch thuật phục vụ nghiên cứu cơ sở khoa học, nghiên cứu lý luận, phương pháp luận và tư duy pháp luật chuẩn bị cho công tác xây dựng Luật Đo đạc và Bản đồ Việt Nam trong thời gian tới.

Quá trình xây dựng dự án Luật Đo đạc bản đồ, Tạp chí xin trích giới thiệu một số quy phạm pháp luật của nước ngoài có các nội dung, quy định liên quan đến ngành đo đạc và bản đồ để độc giả tham khảo và chuẩn bị ý kiến góp ý cho dự thảo dự án Luật Đo đạc bản đồ sẽ được trưng cầu vào giai đoạn 2009 - 2010 để trình Quốc hội khóa XII ban hành.

Có thể nhận thấy thể loại văn bản hệ thống luật pháp về đo đạc và bản đồ của các nước là không giống nhau tùy thuộc vào

⁽¹⁾ Nguồn: Chỉ thị số 32/2007/CT-TTg ngày 19/12/2007 của Thủ tướng Chính phủ về Tổng kết thực hiện ND 12

quy mô, tính chất, tính đặc thù của ngành đo đạc bản đồ của từng quốc gia. Ví dụ:

Liên bang Nga không có Luật đo đạc bản đồ nhưng có hai Pháp lệnh chính như: Pháp lệnh Liên bang No 209F-3, ngày 26 tháng 12 năm 1995 về "Trắc địa và bản đồ" (Pháp lệnh này được sửa đổi, bổ sung 04 Điều tại Nghị định No 13F-3 ngày 10/01/2003 của Chính phủ Liên bang Nga "về một số sửa đổi bổ sung Pháp lệnh Đo đạc và Bản đồ" Liên bang; Pháp lệnh Liên bang No 152-F3, ngày 26 tháng 12 năm 1995 về "Địa danh" và nhiều quyết định ban hành quy chế về thanh tra, cấp giấy phép hành nghề đo đạc.v.v.

Tại Hungary, năm 1996 ban hành Luật số LXXVI về hoạt động đo đạc bản đồ có hiệu lực thi hành từ ngày đầu tiên tháng thứ năm (sau ngày đăng công báo); cùng thời điểm có hiệu lực của Luật, các Nghị định Chính phủ tháng 12/1969.(III.11) về hoạt động đo đạc bản đồ và các nghị định điều chỉnh đã ban hành 51/1979.(XII.20.), 26/1984.(IX.1.) và 69/1990.(IV.4.) hết hiệu lực.

Tại Tây Ban Nha, trước năm 2006 có Đạo Luật 16/2005 ngày 27/12/2005 về Thông tin địa lý và Viện Bản đồ Catalonia về tính chính thức, việc sử dụng các dịch vụ đo đạc bản đồ, các mối quan hệ hành chính và lập kế hoạch. Ngày 24/10/2006 Nghị định 398/2006 đã được thông qua dựa trên các Quy định phát triển của Đạo Luật.

Đối với một số nước Châu Á và các nước trong khu vực, hình thức văn bản quy phạm pháp luật về đo đạc bản đồ là khác nhau. Ở Trung Quốc có Luật Đo đạc và Bản đồ của Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa (thông qua tại cuộc họp lần thứ 29 của UB Thường vụ Quốc hội khóa VII ngày 28/7/1982, sửa đổi bổ sung ngày 29/8/2002, ban hành theo Quyết định số 75 ngày 29/8/2002 của Chủ tịch nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa - Luật có hiệu lực thi hành từ ngày

01/12/2002. Tại Nhật Bản, đề cương Luật Đo đạc và bản đồ được Chính phủ sàng lọc, xây dựng các chế định, quy phạm pháp luật điều chỉnh, bổ sung các điều khoản của các luật từ trước đây như Luật 220 ngày 9/6/1951, cho đến gần đây là Luật 53 tháng 6/2001. Trong khi đó, khác với 2 quốc gia nêu trên, Malayxia không có luật hay pháp lệnh riêng về đo đạc và bản đồ mà nó được lồng ghép trong một bộ luật (Luật này được viết như là một bộ luật đất đai quốc gia). Trong đó đo đạc và bản đồ được quy định tại Điều 10-Chương 1-Phần 2 (Quản lý) và các Điều quy định trong Chương 1 - Phần 25 (Đo đạc)....

Có một nhận xét khái quát là hiệu lực áp dụng của hệ thống luật pháp về đo đạc, bản đồ của nhiều quốc gia được duy trì ổn định và nó thường xuyên được điều chỉnh bổ sung cho phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội, sự phát triển khoa học và công nghệ và tính pháp chế của một nhà nước pháp quyền.

Trong thực tiễn, ngoài việc triển khai các đề tài nghiên cứu khoa học, có rất nhiều nội dung trong pháp luật nước ngoài cần được các nhà "làm" luật nghiên cứu, thảo luận, tìm hiểu và tiếp thu kinh nghiệm quý giá để việc xây dựng dự án Luật Đo đạc - Bản đồ hoàn thiện hơn, chất lượng và đúng tiến độ.

Những quy định có tính chất bắt buộc chuyên ngành trong hệ thống văn bản quy phạm pháp luật của nước ngoài về lĩnh vực đo đạc và bản đồ phù hợp với điều kiện Việt Nam sẽ được Tạp chí biên tập trích lược giới thiệu trong các số tiếp theo.

Tạp chí Khoa học Đo đạc và Bản đồ mong đón nhận được nhiều ý kiến góp ý, phản hồi về chuyên trang này cũng như việc cung cấp cho Tạp chí các thông tin, tư liệu, bài báo có liên quan của độc giả trong cả nước.○

Những nội dung sẽ đăng các số tiếp theo: Quản lý kết quả đo đạc và bản đồ; Các Quy định về kết quả đo đạc và bản đồ; Quy định phạm vi bí mật công tác quản lý bản đồ; Quy định Quản lý năng lực đo đạc và Tiêu chuẩn phân cấp năng lực đo đạc; Quy định quản lý chứng nhận tác nghiệp đo đạc; Quản lý Biên tập xuất bản bản đồ; Thanh tra về đo đạc bản đồ;